

Handläggare:
Göran Zetterström

Införande av allmän hörselscreening för samtliga nyfödda i Stockholms län

Ärendet

Hörselscreening av alla nyfödda erbjuds idag endast vid Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge och Södertälje sjukhus. Våren 2004 publicerade SBU Alert en sammanställning av kunskapsläget vid allmän hörselscreening av nyfödda som styrkte värdet av nyföddhetscreening. I ärendet förslås att allmän hörselscreening införs för alla nyfödda under 2005.

Medicinsk Programberedning 3 (MPB 3) behandlar ärendet vid sitt sammanträde den 18 november 2004, protokollsutdrag bifogas med tjänsteutlåtandet.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsutskottet föreslås besluta

- att* allmän hörselscreening ska erbjudas alla nyfödda i Stockholms län
- att* verksamheten införs successivt under år 2005 och omfattar samtliga nyfödda fr o m 1 okt
- att* ansvaret för verksamheten tilldelas Hörselkliniken vid Karolinska Universitetssjukhuset
- att* 4,1 mkr avsätts för införande av allmän hörselscreening år 2005.

Beställarkontorets synpunkter

BAKGRUND

Drygt tre promille av alla barn som föds i Stockholms län har en habiliteringskrävande hörselnedsättning, vilket motsvarar cirka 75 barn per år.

Hittillsvarande hörseltest

Den idag vanligast förekommande metoden inom SLL för att upptäcka hörselnedsättning hos barn är ett uppmärksamhetstest kallad BOEL. Denna test genomförs relativt sent, först vid sju till nio månaders ålder, och ger ett antal falskt positiva utslag som föranleder onödiga kontrollbesök

Bilaga

Protokollsutdrag från MPB 3s sammanträde 18 november

Nya hörseltest

Två nya datoriserade undersökningsmetoder, mätning av otoakustiska emissioner (OAE) och automatiserad hjärnstamsaudiometri (aABR), har skapat nya förutsättningar för hörselscreening. Fördelarna med metoderna är att de har god tillförlitlighet och kan genomföras redan på nyfödda under vistelsen på BB. Därigenom upptäcks hörselrubbning tidigt och åtgärder kan sättas in tidigt och i för barnet skonsam fas. Vanligen rör det sig om olika habiliterande insatser och hjälpmedel. Några barn, cirka 10 – 15 per år, blir därtill föremål för kokleaimplantation, en åtgärd som bör göras före ett års ålder för att uppnå optimal effekt på hörselutvecklingen. För flertalet av dessa barn innebär detta en så gott som normal språkutveckling.

Vid förlossningsavdelningarna på Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge och Södertälje sjukhus har hörselscreening av nyfödda med OAE-metoden utförts sedan 1998. Under åren 1998 – 2003 genomfördes hörselscreening av 25 186 barn, vilket omfattade 98,2 procent av alla födda på de båda sjukhusen. Cirka en procent av föräldrarna avböjde test. Omtest krävdes i 10 procent av fallen.

Vetenskapligt underlag

Våren 2004 publicerade SBU Alert en rapport om allmän hörselscreening av nyfödda. Resultaten var i korthet att:

- vetenskapligt stöd finns för att nyföddhetscreening leder till tidigare upptäckt av medfödda hörselnedsättningar och till tidigare habiliteringsstart
- visst vetenskapligt stöd finns för att tidigare upptäckt och tidigare insatt habilitering leder till bättre kommunikation och språkutveckling hos barnet
- god dokumentation finns om kostnad per upptäckt fall medan dokumentation om metodens kostnadseffektivitet i dagsläget är otillräcklig

FÖRVALTNINGENS ÖVERVÄGANDEN

Med bakgrund av ovanstående förordar förvaltningen att allmän hörselscreening av nyfödda införs vid samtliga förlossningskliniker inom SLL under 2005. Förutsättningarna att samtidigt upphöra med BOEL-testet ska utredas.

Hörselscreening av nyfödda kräver goda erfarenheter inom området och kunskaper i handhavande av den tekniska mätapparaturen. Förvaltningen föreslår att Hörselkliniken vid Karolinska Universitetssjukhuset, som idag ansvarar för denna verksamhet vid Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge och Södertälje sjukhus, ges i uppdrag att ansvara för hörselscreeningen vid samtliga förlossningskliniker inom länet. Väsentligt är att utbildning, mätmetod och utrustning kvalitetssäkras.

SBU Alert rapporten anger en kostnad på 245 - 300 kronor per barn. Aktuella beräkningar vid Karolinska Universitetssjukhusets Hörselklinik visar en självkostnad på 330 kronor per barn, vilket omfattar såväl personal, lokal, utrustning, förbrukningsmaterial som en omtest.

Screeningverksamheten beräknas vara i full drift först under sista kvartalet 2005 vilket medför att kostnaderna blir något begränsade under året. Dock finns vissa initiala engångskostnader för utrustning, informationsmaterial, utbildning, projektanställningar mm vilket fordrar ett särskilt stöd på 2,5 mkr. Kostnaderna för år 2005 beräknas till totalt 7,1 mkr.

Genom övergång från KÖKS-ersättning om 630 - 650 kronor per undersökning till en fast ersättning på 330 kronor per barn frigörs cirka 3 mkr inom redan avtalade ramar, fördelat på 2,5 mkr för Karolinska Universitetssjukhuset och 0,5 mkr för Södertälje sjukhus. Den faktiska kostnaden för beställaren för år 2005 blir därmed 4,1 mkr.

Antalet födselar i Stockholms län år 2006 beräknas till cirka 26 000 barn per år. Vid en ersättning på 330 kronor per barn blir kostnaden för screeningen år 2006 cirka 8,6 mkr.

Förslag

Förvaltningen föreslår

- att hörselscreening erbjuds alla nyfödda som föds på
 - Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge fr o m 1 jan (oförändrat)
 - Södertälje sjukhus fr o m 1 jan (oförändrat)
 - Karolinska Universitetssjukhuset Solna fr o m 1 juni
 - Södersjukhuset fr o m 15 sept
 - Danderyds sjukhus fr o m 1 okt
 - BB-Stockholm fr o m 1 okt
- att hörselscreeningen ersätts med 330 kronor per barn
- att vårdöverenskommelse träffas med Karolinska Universitetssjukhuset om ansvar för Hörselkliniken vid sjukhuset för hörselscreening vid samtliga förlossningskliniker i länet.

Vivi-Anne Gustavsson

Olle Olofsson